Anul IV. Nr. 22. Cluj, Duminecă 28 Iulie 1929. 2 Lei exemplarul.

Taxa postala platita in numerar No. 121262/929

Chemarea

Tinerimei Române

ABONAMENT ANUAL:
Pe un an.....Lei 180·—
Pe un jumătate an.....Lei 100.—
Autorităţi şi instituţiuni.....Lei 500·—
In streinătate dublu.

ANUNŢURI DUPĂ TARIF SE PRIMESC LA ADMINISTRAŢIA ZIARULUI CLUJ, STRADA REGINA MARIA No. 19

REDACŢIA:
Cluj, Strada Regina Maria Nr. 36. — Telefon: 7-69
ADMINISTRAŢIA:
Cluj, Strada Regina Maria Nr. 19. — Telefon: 10-86

Strălucitul discurs al dlui ministru Alex. Vaida-Voevod şi însemnătatea „Chemăriştilor".

Cu ocazia votării legii administrative la Senat dl Alex. Vaida-Voivod a ţinut un fulminant discurs, definind reforma ce s'a înfăptuit ca o sinteză a convingerilor democratice ale dlui Iuliu Maniu şi căutând să spulbere atitudinea destructivă a opoziţiei, calificând-o de incapabilă de mari reforme cu adevărat democratice.

In aplauzele unanime ale Senatului şi în asentimentul Ţării întregi, Domnia Sa a declarat încă odată că poporul Român nu va aluneca niciodată pe panta dictaturii, deoarece steagul partidului naţional-ţărănesc n'are nimic de aface cu aceasta ideologie. — Domnia Sa a crezut deasemenea de cuviinţă să dea un răspuns atacurilor liberale referitor la chestiunea minorităţilor.

Dar cea mai importantă parte a discursului o socotim aceia unde Domnia Sa vorbeşte de „Ţara care se organizează impotriva tentativelor nesănătoase". Un suflu de tinerească atitudine străbate această parte a discursului dl Vaida-Voevod, pe care noi, fiind direct vizaţi, ţinem de datoria noastre sfântă, să-o reproducem în întregime.

Cu ocaziunea aceasta dl Alex. Vaida-voevod ca unul dintre cel mai competent, a ţinut să releveze importanţa falangei „Chemăriste" şi rolul ce l-a jucat în 1926, salvând partidul naţional-ţărănesc şi prin aceasta promovând puternic ideia democratică, în momentul când se încerca contra ei ultima ofensivă a oligarchiei bancare.

Prin acest discurs dl Vaida-Voevod a pus în lumina lui adevărată rolul, tinerimii noastre, menită să de-a un nou ritm vieţii noastre politice. Suntem recunoscători dlui Vaida-Voevod pentru sinceritatea afirmaţiilor Domniei Sale şi pentru certificatul ce ni l-a dat şi cu care vom putea dovedi ori când, lupta intensă ce-am dus-o contra ilegalităţii stăpânirii de ieri.

Suntem tineri şi în entuziasmul nostru, acest discurs, ne va da puteri de viaţă nouă cari ne vor permite să ne urmăm linia de conduită dreaptă, la orizontul căreia vedem viitorul de aur al acestui neam cinstit, dar pângărit de samsarii străini de sufletul lui.

*

„Trebue să constatăm spune Domnia Sa, că există o tendinţă izbucnită din adâncurile instinctelor acestui neam de a se organiza cu o patimă irezistibilă, în toate părţile ţării.

Cei dintâi au început la noi dincolo de munţi „chemăriştii" cărora le aduc omagiile mele în momentul acesta, pentru că atunci când de sus dictatura fripturistă a încercat cu jandarmi şi mituiri să pună căl-căiul pe voinţa ţării, când la dvs. în regat, fără milă şi cruţare au încercat să radă din rădăcină noul partid, şi singurul partid ţărănesc, atunci au sărit în ajutorul nostru acei 500 tineri chemărişti şi au salvat... (aplauze prelungite)... cauza partidului, şi a celui naţional, şi a celui ţărănist, identificându-se în suflet şi în acţiunea lor, cu adevărata democraţie naţională reprezentată de cele două partide menite să fuzioneze spre a reprezenta forţa irezistibilă de astăzi (aplauze).

Aşa, dar am văzut deodată cum începe să, se organizeze în toate părţile; în Bucovina arcaşii lui Ştefan, dincolo în Moldova arhanghelii lui Mihai, vulturii albi pe bază cuzistă. După aceia străjerii regelui, la noi în Ardeal, voinicii ba în formă timidă şi oţeliţii averescani, — fără oţel, — (ilaritate) şi vestitorii liberali cari nu prea au ce să vestească. De ce această tendinţă de a se organiza. Pentru că în întregul popor stăpâneşte un sentiment nedesluşit încă dar care tinde spre a salva printr'o organizare, putinţa mulţimei de a-şi manifesta voinţa şi de a reacţiona în cazul unui pericol naţional, de voinici, de arhanghelii lui Mihai sau de alte organizaţii. Acelea care sunt adevărate organisme isvorâte dintr'un sentiment sănătos, acestea vieţuesc, pe când celelalte, aţi văzut din desbaterile dela Cameră ce soartă le ajunge, când alcătuiri artificiale, fie că se zic „oţeliţi" fie că se zic „vestitori", nu sunt altceva decât încercări de imitare ale partidelor astăzi în opoziţie muribunde"...

Ca şi individul şi naţiunea îşi are simţământul de demnitate. Dacă noi ne purtăm aşa cum ne purtăm de când suntem la guvernarea acestei ţări, atunci trebuie să aşteptăm ca să nu ni se strice rosturile prin minoritari, pentrucă precum am zis, noi cei din generaţia dela Alba-Iulia devenim tot mai puţini la număr din zi ce mergem şi ne urmează o generaţie tânără care sufleteşte nu se simtre angajată de hotărârea dela Alba-Iulia. Şi dacă mâine, poimâine, prea s'ar întinde coarda, se prea poate ca deodată ca un ţipăt de protestare să se nască în această generaţie strigătul ei: Nu mai vrem să ştim de punctele dela Alba-Iulia.

(Din discursul Dl. Ministru Alex. Vaida Voevod).

Comunicatul partidului „Naţional Român" al dlui Nicolae Iorga.

Laconic şi precis. Scânteietor de spirit şi ideal Domnul Niculae Iorga este veşnic proaspăt. Inţelegător profund al ritmului vremii, având ca scop permanent apărarea sinceră a patrimoniului naţional, căutând neobosit să stabilească o cohesiune perfectă între ideie şi faptă, Dl Iorga dă un puternic suflu moral activităţii sale politice.

In ţara aceasta bogată în oameni de isprăvă, harnici, care-şi fac neprecupeţit datoria, o mână de desmetici încearcă să solidarizeze cu acţiunile lor nefaste întreaga opoziţie, indiferent de nuanţa politică a fiecărui partid opozant, cu scopul meschin de a face dificultăţi guvernului în opera de consolidare a ţării jefuite în mod neruşinat de ei. Ideia liberală, la origină a avut un caracter moral şi de progres dând liber curs energiilor creatoare, având în centrul preocupărilor sale omul ca origine şi scop civilizaţiei şi culturii.

Liberalilismul autohton, care timp de trei pătrare de veac a constituit patrimoniul exclusiv al unei tagme de târgoveţi a fost lipsit de orice urmă de idealism. Transformând statul într'o adevărată colonie, liberalii noştrii, care n'au nimic comun cu doctrina liberalismului autentic, au sleit treptat resursele de bogăţii obşteşti în interesul exclusiv al lor!

De aceia, dl Niculae Iorga declară răspicat că nu are nimic comun cu coteria exploatatoare de ieri, că atât bătrânii liberali, cât şi tinerii sunt nişte bieţi ambiţioşi şi ologi ai minţii care nu urmăresc altceva decât satisfacerea dorinţelor lor mărunte.

Lipsa oricărui ideal moral în viaţa publică, ce caracterizează partidul rătutiţilor fugari, desorientarea ce domneşte în tabăra ţiganilor după malurile Dâmboviţei, criza de direcţie şi de directive a partidului mort pentru totdeauna, l'a determinat, credem noi pe dl Niculae Iorga, să înfiereze cu toată vigoarea personalităţii sale acţiunea căraşilor mizeriei noastre.

P. Ţ.

Manifestele opoziţiei.

Asistăm zilele acestea la un fenomen curios şi semnificativ: manifestele minusculei opoziţii retrasă pe Aventinul speranţelor pierdute, de unde, asemenea biblicului Eremia, plânge vremurile de intensă infruptare din averea statului care, spre fericirea noastră, nu mai e administrată de priceperea lor bine cunoscută. O dragoste năbădăioasă i-a apucat pe aceşti „democraţi" faţă de poporul de care ei numai în opoziţie şi-aduc aminte. Şi de aceea a început să le ţină serenade pe sub fereastra colibelor cari au fost mereu insultate de palatele lor, făcute cum cel din urmă ţânc, din România Mare, ştie.

Avem sub ochi două manifeste. Unul al cetei averescane şi altul al clubului de bancheri, inregistrat la tribunal sub numirea de: partidul liberal.

De trubadurul general Averescu nu ne mirăm. Il ştim doar cu mâna veşnic intinsă, umblând după ortaci. N'a înţeles încă bătrânul că grupul Dsale nu poate fi un partid pentrucă nu are nici aderenţii în popor şi nici un program politic care să-l deosebească de stăpânii lui adevăraţi, al cărui supus şi preacredincios valet trebuie să rămână. Aceasta atitudine de pescuitor în apă tulbure e ceva sinistru de hidos peste care scuipăm cu toată scârba la care suntem îndreptăţiţi.

Sigur, mai interensantă e atitudinea partidului liberal. Manifestul acestuia a apăru în oficiosul din Capitală precum şi în Naţiunea din Cluj. Vom poposi pe-o clipă pe marginea acestei eremiadă, ferindu-ne de-a intra în fondul ei care miroase a miasme. Manifestul e scris de Dl Duca şi iscălit de Dl Vintilă Brătianu. Introducet: de o scuză a retragerii din Parlament: „unde n'am mai putut lucra în interesele, superioare ale ţării" şi termină, acest capitol, cu o scuză că toate neputinţele lor de guvernare se datoresc partidului naţional ţărănesc. Mai departe Dl Duca foce o şarjă reformei administrative şi în fine „în faţa ţării„ declară că se va începe lupta de mântuire a neamului.

Mărturisim că la atâta cinism nu ne-am aşteptat afară doar dacă manifestul n'a fost şoptit la urechia autorului de către Dl Argentoianu. Un val de scârbă ţi se ridică până în gât şi umbra lui Ţepeş îţi trece furtună prin faţa ochilor.

Biet popor românesc! Până când oare ciocoii streini de sufletul tău te vor umili mereu, murdărindu-te cu minciuna ipocriziei lor politice.

C. Crâng.

© BCUCluj

Plăteşte, boule!

Nu avem obiceiul să ne scriem jurnalul cu foarfeca. Dar nu putem lăsa să nu fie cât mai popularizat articolul Dlui A. Kiriţescu din cotidianul „Cuvântul“ care pe lângă valoarea lui de neinduplecat rechizitoriu făcut strânsurei de venetici oligarchi mai are şi darul de a exprima întru totul sentimentele noastre. „Plăteşte Boule“ e un articol care se transformă într'un stâlp de hotar între două epoci ale istoriei noastre politice şi dacă am putea l-am tipări cu litere de foc pentru ca şi orbii să-l poate vedea şi citi.

*

Contribuabil român, boule care ai îndurat violenţa şi ai tolerat uzurpaţiunea cu o placiditate de rumegător, scoate bani şi plăteşte!

Zece ani de laşitate civică fără precedent în viaţa publică a popoarelor, au ajuns la scadenţă.

Plăteşte miliarde cari alcătuiesc bilanţul guvernărilor scelerate ale Brătienilor şi ale lui Alexandru Averescu, cari s'au alternat la putere ca lepra cu râia, trecându-şi unii altora programele de spărgători şi dosarile trosnind de delapidări.

Plăteşte sutele de milioane asvârlite când de un flibustier, când de cellalt, în (consulaţiunile naţionale), când fugeai din faţa urnei de votare cu baioneta jandarmului în posterior, care se bălănbănea ca o limbă de pendul în goana ta dezordonată.

Plăteşte formidabilele panamale ale aprovizionărilor, trenurile încărcate cu cremă de obraz, bretele şi mănuşi de filoselă cari soseau de prin toate fruntariile în convoiuri nesfârşite, depozitele incendiate sau asvârlite în aer în preziua verificărilor, munţii de postav şi colinele de scule de bumbac, cari se scoteau noaptea pe furiş, în camioane-automobile din baracele de desfacere ale statului instalate în Cişmigiu şi apoi erau vândute în detaliu negustorilor din piaţa mare — succesiunea scelerată a lui Jenică Atanasiu şi a lui Octav Tăslăoanu, pe care n'ai nici măcar latitudinea de a o accepta azi sub beneficiu de inventar.

Plăteşte misiunile şi comisiunile, echipele de bandiţi şi de samsari cari au împânzit Europa şi au inundat magaziile armatei cu stofă de hârtie, cu bocanci cu tălpi de carton, arsenalele cu puşti din cari glonţul refuză să pornească, cu obuză cari nu explodau, şi au copleşit aerodroamele de aeroplane cari n'apucau să se ridice la două sute de metri în văzduh, că se şi prăbuşeau la pământ cu sburătorul prizonier în cuşca-i de aluminiu. Batjocura şi ruşinea furniturilor româneşti, siguranţa teritoriului naţional şi viaţa apărătorilor lui tripotate de furnizorii venali şi de reprezentanţii guvernelor de bortaşi, facturile urcate cu sută la sută şi devizele cu mie la mie, preţurile împărţite pe din două între complici.

Plăteşte nebunia, bonurilor de tezaur, transportate cu cuferele în Expresul-Orient de toţi Aronii Schuleri ai regimurilor oligarhice, poliţele în alb de miliarde ale statului român risipite pe toate pieţele europene, neonorate, neacoperite şi protestate, creditul României-Mari nimicit şi prestigiul ei terfelit, deţinătorii acestor petece de hârtie uitându-şi indignarea sub ferestrele tuturor conferinţelor internaţionale unde se valorifica tributul de sânge şi de sacrificii al naţiunilor, decleştate din marele război şi se aşezau fundaţiile noului statut european.

Plăteşte paraliza generală şi megalomania lui Vintilă Brătianu, care în momente ce nu se vor mai întoarce, trântind uşa în nasul negociatorilor benevoli, a condus România-Mare falimentardă dela Paris la Spania, a scos-o fărâmi din arcanele planului Dawes ca s'o asvârle în brânci, cerşetoare în sdrenţe, exhibându şi rănile purulente, pe reglementările degradante ale planului Yong.

Plăteşte milardele deficitare ale unui exercitiu budgetar acumulându-se cu miliardele exercitiului următor, cangrena finanţelor publice care s'a întins an cu an înspăimântător dissimulată de Vintilă Brătianu care a mistificat Coroana, ţara şi străinătatea şi pe care populaţia Capitalei — înşirată pe două rânduri de-alungul străzilor pe unde automobilul îl ducea săptămâna trecută la Regenţă — trebuia să-l lapideze ca pe un execrabil impostor şi trădător de neam.

Plăteşte infamia miniştrilor samsari, locomotivele lui Brutinel şi forcepsele popii Lupaş, cointeresările lui Tancred Constantinescu şi permeirele lui Mrazek, venalitatea parlamentarilor sperţari, corupţia înalţilor funcţionari, valeţi, spioni şi comparşi ai regimurilor teroriste şi tricolore, — sutele de milioane escrocate din averea statului de Chriştii Simioneşti din fruntea administraţiilor publice româneşti — miliardele sustrase de la încasări de marile societăţi anonime, marile bănci, industriile, trusturile şi cartelurile, în tovărăşia organelor de control, patronate şi stimulate de şefii de la Bucureşti.

Plăteşte pustiirea pădurilor, apelor, minelor şi cariierelor, petrolului şi gazului metan, imensa expropriere a colectivităţii româneşti din patrimoniul ei în beneficiul unui pumn de jefuitori.

Plăteşte iureşul Eterieĭ averescane prin pivniţele tezaurului dela Ministerul de Finanţe şi prin casele de bani ale tuturor administraţiilor financiare din ţară din noaptea de jacquerie dintre 3 şi 4 Iunie 1927, când casierii publici, aduşi de pe la domicilii în cămăşi şi în ismene cu revorverul în tâmplă, au predat tâlharilor unşi cu chinoros pe obraz cheile secrete şi milioane reprezentând salariile funcţionarilor, pensiile văduvelor, invalizilor şi orfanilor de război.

Plăteşte optanţilor unguri cele patru miliarde cari reprezintă valoarea castelelor, tapiseriilor, argintăriilor de familie, parcurilor de vânătoare arhiducale colcăind de fazani şi de căprioare, viile şi podgoriile dăruită de Constantinescu-Porcu codoşilor şi slugilor lui de casă.

Plăteşte *cele şaisprezece miliarde* pe cari sătenii împroprietăriţi le-au achitat până azi lui Vintilă Brătianu pentru loturile intrate în posesia lor, şi despre cari *nici urmă* nu există în registrele de contabilitate publică, irosite în vânt, spulberate în neant.

Adaogă la aceste şaisprezece miliarde deficit cele şaptesprezece miliarde deficit anunţate mai întâi de dl Iuliu Maniu, confirmate de dl Mihai Popovici dela tribuna Camerei, şi vezi câte miliarde fac, cetăţene român? Şi câte miliarde vor mai ieşi la iveală, fiindcă fiecare zi care vine, aduce enorma şi uluitoarea ei surpriză?

Plăteşte, plăteşte, plăteşte contribuabile, fiindcă o veche zicătoare românească glăsueşte: „Cine nu deschide ochii, deschide punga“.

Plăteşte, boule!

Alexandru Kiritescu.

Pe marginea modificării legii contribuţiunilor directe

In legătură cu proectata modificare a art. 116 din legea pentru unificarea contribuţiunilor directe şi înfiinţarea impozitului pe venitul global, care prevede majorarea dobânzilor dela 9 la 15%, de care am luat cunoştinţă din ziare, găsesc necesar de a se extinde această modificare şi asupra altor articole, această lege fiind susceptibilă de modificări de pe urma cărora atât statul cât şi contribuabilii vor trage foloase şi anume:

Statul îşi va mări veniturile şi va face în acelaşi timp şi economie prin simplificarea lucrărilor în legătură cu impunerile şi cu încasarea impozitelor, ne mai trebuind nici să înmulţească personalul în serviciul exterior al finanţelor, actualmente insuficient în majoritatea judeţelor. Din cauza multiplelor atribuţiuni ce li s'au dat, ei sunt cei mai împovăraţi funcţionari ai Statului.

Plecând dela această premiză şi ţinând seamă de personalul de care dispune fiscul în serviciul exterior al finanţelor, mai cu seamă de cel dela percepţiile rurale, unde nu se va putea recruta funcţionari cu studii, atâta vreme cât vor fi aşa de prost retribuiţi, repet că ar fi de mare folos modificarea propusă mai jos, simplificându-se legea cât mai mult posibil ca să fie uşor de aplicat

Mă voi mărgini deci să enumăr pe scurt care ar fi părţile legii ce ar trebui modificate.

I. Toate impunerile să se facă din trei în trei ani de către comisiuni la faţa locului, cu excepţia firmelor obligate la publicarea bilanţului care se impun anual. Schimbările anuale să se facă numai de agenţii fiscului.

II. Declaraţiunile de asemenea să fie obligatorii, tot la interval de trei ani, iar în cursul anului numai când începe sau încetează sau survine o schimbare a venitului în plus sau în minus. De asemenea inovaţie ar fi să se prevadă în lege ca proprietarii de casă să fie obligaţi să dea pe lângă declaraţia lor de impunere şi un tablou de toţi chiriaşii ce-i are în casă şi ce ocupaţiune au, enumărând pe toţi membrii familiilor chiriaşilor cari realizează vre-un venit.

III. Unificarea pe cât mai mult posibil a cotei impozitelor elementare uşurându-se astfel calculul şi deci şi munca, nu ca acum când numai la impozitul agricol sunt patru cote (cu 10, cu 12, cu 14 şi cu 24%) plus adiţionalele cu 5, 3 şi 0·5%.

Cotele adiţionale să nu mai fie debitate prin roluri şi să se caute altă modalitate pentru ca rolurile să aibă alt format mai mic nu ca acum când, fiind prea mari şi descărcând zilnic în ele sute de chitanţe, se rup ori cu câtă îngrijire ai umbla cu ele.

IV. Impozitul pe salar să se calculeze la întreaga sumă primită fie de funcţionari fie de lucrător şi să fie o singură cotă de exemplu 5%.

Aceasta modificare ar aduce o mare înlesnire la întocmirea statelor mai cu seamă la întreprinderile cu sute de lucrători cum şi la verificarea lor de către funcţionarii fiscului.

V. Impozitul global al funcţionarilor publici să fie proporţional iar nu progresiv şi numai în ce priveşte salariul ce-l primesc dela stat, ca să poată fi calculat şi reţinut prin state lunare ca şi impozitul pe salar.

Prin aceasta s'ar reduce aproape cu 1/3 parte lucrul comisiunilor de impuneri şi al percepţiilor în ce priveşte încasarea contribuţiunilor directe.

VI. Impozitul minimal să se urce la 100 Lei fiindcă cu 10 Lei nu se acopere nici cheltuielile cu imprimatele şi încasarea lui.

VII. Să se modifice şi art. 113 relativ la acordarea primelor, prevăzându-se categoric la ce primă au dreptul atât denunţătorii cât şi constătătorii, iar cota primei să se acorde chiar în aceiaşi proporţie şi după aceleaşi norme după cum era prevăzut în legea Austro-Ungară, — măsură ce s'a constatat că a dat foarte bune rezultate.

VIII. Ar urma apoi modificarea art. 116 intenţionată de On. Minister: înfiinţarea carnetelor de contribuţiuni prevăzut de § 303.

O modificare care ar aduce de asemenea însemnată venituri Statului ar fi ca să se impună toate imobilele fără distincţiune, fie ale Statului, fie ale contribuabililor sau altor instituţiuni, nimeni să nu fie scutit.

Suferind aceste modificări legea contribuţiunilor directe, ar deveni o lege bună şi mai simplă, fiind mai uşor de aplicat cu personalul de care dispune fiscul în prezent.

Controlor-Şef:
V. Arsene.

Din Ţara Moţilor.

Printr'o scrisoare ce am primit zilele trecute la redacţie, am fost sezizaţi de unele nereguli rămase de pe urmele fostului consiliu comunal din Câmpeni, actualmente disolvat şi înlocuit cu Comisia Interimară.

La verificarea gestiunii fostului consiliu — compus, fireşte tot din liberali, — s'a aflat un deficit de 17 mii lei. S'a descoperit ulterior că pădurea destinată populaţiei, a fost defrişată de foştii Consilieri liberali, iar materialul lemnos l-au vândut unei fabrici din Bistra. Se mai pun şi alte nereguli în cârca fostului consiliu comunal.

Pentru desvelirea adevărului şi liniştirea spiritelor, cerem anchetă grabnică.

De ce întârzie...

Toată lumea ştie, că una din cele mai bogate regiuni şi ţări ale lumei este România, cu imensele-i bogăţii de zăcăminte cu cereştile-i hambare de întinse pământuri roditoare, cu măreţele şi preţioasele păduri, precum şi cu infinit de multele forţe naturale, ca torenţi, cursuri de ape, sau ape stătătoare şi altele.

Tot aşa nimeni n'ar putea contesta, fără să fie absurd de nedrept, că, chiar şi între popoarele gintei latine, — ea însaşi recunoscută de cea mai inteligentă, — naţia română este una faţă de care, — exceptând jugurile amarelor robii de până mai ieri, — providenţa în toate modurile a fost excesiv de darnică.

Este drept, că numai abia câţi-va ani ne despart încă de timpul, când aproape n'a fost petec de pământ, care să nu fi căzut pradă grozăveniilor de distrugeri, furturi, banditisme şi alte toate celea mai imposibile cruzimi şi imoralităţi, sterilizate de ultima picătură de simţ omenesc, săvârşite fie de barbarele trupe ocupătoare germano-austro-ungare, fie de hoardele ruso-soviete, fie de bandele bolşevico-maghiaro-săcuie.

Să fim deci reali, dar şi drepţi.

De fapt sau consumat considerabile forţe, energii şi bogăţii pentru repararea, întru cât-va, a urmelor lăsate de timpurile grozavului război mondial.

Mai mult chiar: Este drept, că am avut şi ani când şi Cerul par'că ne-a zis: acum nu voi fi atât de darnic, pentruca să nu vă măresc posibilitatea de a păcătui, distrugând totul cu ce vă învrednicesc, prin furturile alor câte-va sute, sau cel mult mii de netrebnici tâlhari şi inconştii.

Cu toate acestea trebuie să ne punem vrând, nevrând întrebarea; unde este producţia acestei ţări mănoase din ultimii 10 ani?

Ce s'a făcut cu munca alor 36 milioane de braţe?

Poate se va răspunde, că aceste braţe n'au lucrat mai mult decât au consumat.

Ar fi o murdară minciună un astfel de răspuns, dar chiar să-l admitem, numai decât ne roade o altă întrebare; de ce n'au putut lucra aceste braţe? Cine poartă vina pentru toate aceste?

Şi în fine o ultimă observaţie şi întrebare:

Din graţia lui Dumneezu şi voinţa absolut a tuturor oamenilor cinstiţi din aceasta ţară destinele noastre au fost încredinţate — **pentru a fi salvate** — guvernului, care pe lângă aceste două argumente de a fi, mai primeşte aproape zilnic, nu numai aprobarea ţării întregi, dar şi celea mai elogioase îndemnuri pe drumul început chiar dela factorul suprem, adecă Inalta Regenţă.

Ne miră deci, că pe lângă toate aceste, întârzie să se legiferoze odată articole categorice prin cari — obligând să dea samă justiţiei, că ce au făcut şi pentru ce, — ce n'au făcut şi pentru ce, pe toţi cari au avut şi cea mai mică posibilitate să manipuleze ceva bun public, sau au avut chiar şi cea mai bagatelă înrâurire în conducerea treburilor ţării, — să ridicăm un „memento“ pentru generaţiile viitoare, din ciolanele putrezite pe veci în închisori ale celor, cari se vor putea incadra în aceste articole.

Printr'o astfel de lege sigur s'ar putea găsi unde a dispărut truda de peste zece ani a acestui biet popor.

S'ar găsi şi vraja acestei de a putea cumpăra averi cu milioane de către nenorociţi de funcţionari cu lefuri de 5—7 mii lei lunar.

M'aş linişti şi eu, căci aş deslega misterul, din ce trăieşte foarte luxos un sub-administrator financiar fie zis chiar inspector, care leafa întreagă „ar trebui“ să o plătească numai pentru curentul electric ce-l consumă cu ocazia seriatelor prânzuri sfârşite în zorii zilelor ce urmau.

Ionel Delacriş.

© BCUCluj

Voi feciori voinici, fraţi plugari

Voi tineri plugari ai satelor noastre, voi aţi fost groaza cea mare a asupritorilor voştri de ieri, a liberalilor şi averescanilor.

Voi ştiaţi şi ei n'au tăgăduit nici odată că nu vă au în drag. *Nu v'au avut în drag nici atunci când poruncind ţării întregi toţi slugii lor* şi asupritorii nemiloşi ce v'au trimis, au umilit trupurile voastre neputând stăpâni sufletele voastre. Dar atunci cum să vă aibă'n drag ei acum când voi ajunşi azi sub o cârmuire cinstită, v'aţi primit pe lângă datorinţă şi drepturile voastre nu numai pe hârtie, ci şi într'adevăr.

Săptămânile trecute mai mult ca oricând, liberalii şi averescanii şi-au arătat dinţii şi ura ce-o nutresc faţă de voi, feciori voinici, ai satelor noastre.

Să nu Vă mire însă asemenea lucruri căci liberalii şi averescanii, sunt aşa de negri la suflet încât ei nu pot rămânea fără răzbunare. Ei voiau să Vă despartă pe voi de conducătorii voştri politici, căci ştiau că de ce putere sunteţi voi stăpâni. Ei vă cunoşteau din alegeri şi v'au cunoscut şi după numărul mic al deputaţilor liberali şi averescani din acest Parlament. Ei v'au cunoscut din alegeri şi îşi aduc aminte cum vă băteaţi joc de minciunile lor, cum aţi întors faţa voastră dela banii lui Iuda cu cari ei ca şi Iuda voiau să cumpere gândurile şi voinţa voastră.

Voi însă feciori plugari, v'aţi ştiut cinsti sufletul şi nu l-aţi vândut nici pe bani, dar nici nu l-aţi umilit în faţa nimănui, decât în faţa aceluia al cărui rob era sufletul vostru.

Liberalii însă cu aşa oameni nu-şi pot face isprăvurile. Şi sufletele lor sunt turburate de curăţenia faptelor voastre cinstite. Groaza lor e mare căci nu ştiu că ce vor face şi cum vor face politică peste doi trei ani când încă mulţi dintre voi veţi deveni alegători şi când nu se vor mai putea fura voturile, când nimeni nu va putea fi constrâns să judece altfel, decât cum judecă! Ei sunt neliniştiţi căci ştiu că odată ce tinerii de astăzi vor întra mai mult în politică, atunci socotelile necurate ale liberalilor şi averescanilor s'au isprăvit, căci puterea şi cârmuirea va fi atunci în mânile acelora, cari vor dovedi cu fapte, că sunt cei mai credincioşi sluji ai neamului, iar nu cei mai aspri asupritori şi cei mai flămânzi cum s'au dovedit a fi cârmuitorii noştri de până'n toamna trecută.

Noi tinerii cărturari din partidul naţional-ţărănist şi cari suntem adunaţi în jurul acestui ziar al nostru, noi fraţi plugari le-am dovedit liberalilor şi averescanilor că tinerimea nu se lasă îmbătată cu apă rece, dar nici nu-şi pleacă capul, numai în faţa oamenilor şi faptelor cinstite.

Partidul nostru e mai întâiu al ţăranilor, căci cu ei am dus luptă comună zece ani şi în numele şi după trebuinţele lor — ai plugarilor — se cârmueşte azi. Flăcăii voinici ai satelor noastre însă cari cresc acum n'au luat parte în mod pronunţat în luptele politice; au ajutat foarte mulţi dintre ei partidului nostru, dar nu ca membri ai partidului ci numai ca şi prieteni ai noştri. Şi ne-am întrebat într'o bună zi de ce n'ar putea întra aceşti voinici flăcăi ai satelor sub steagul nostru, sub steagul tinerilor cărturari din partidul naţional-ţărănist, când noi cu plugarii bătrâni ne-am înţeles aşa de bine şi când copiii lor, tinerii satelor au dovedit că sunt vrednici. Şi atunci văzând noi aceasta am început să vă organizăm, să vă adunăm sub un steag pe toţi cei dintr'un sat, să vă spunem de cine să ascultaţi, de cine să nu ascultaţi şi cum s'ar spune am început a vă purta grijă mai multă ca 'n trecut, am început a ne strânge rândurile chiar aşa cum am făcut-o cu bătrânii, cu părinţii voştri cinstiţi.

Dar duşmanii plugarului, cari sunt liberalii şi averescanii n'au văzut cu ochi buni aceasta prietenie a noastră, a cărturarilor tineri cu plugarii tineri, şi-au început a spune verzi şi uscate, spunând printre altele şi aceea că aceasta prietinie a voastră voinicii satelor periclitează ţara. Adevărul e, fraţi plugari voinici, că periclitează, dar nu ţara... ci tâlhăria din avutul ţării, şi asta-i doare pe liberali şi averescani, căci pe cale cinstită ei n'au făcut ispravă de când sunt şi nici nu vor face.

Să nu uitaţi dar voinici feciori dela sate că pe voi liberalii dlui Vintilă Brătianu şi flămânzii dlui Averescu vă cred de oameni cari vreau să strice ţării.

Şi vă întreb nu-i asta o bătae de joc?

Sandu Beiuşanu.

Manifeste găunoase.

De câteva zile asistăm la un spectacol amuzant. Oficioasele opoziţiei sunt pline de manifeste, de pare că se prăpădeşte lumea. Semnificaţia lor e lesne de înţeles. Opoziţia cu şefii ei retraşi din parlament, nu doar că „interesele ţării este periclitate" ci fiindcă miliardele jăcmănite de pe spinarea ţării, ar fi fost ameninţate a rămânea necheltuite dacă agonisitorii ar fi rămas la datorie. Dar şi-au părăsit sub pretexte ruşinoase posturile, arătându-se nedemni de ele, preferind a se cuibări între străini, după ce şi-au făcut de cap căpătuindu-se. S'au instalat la băile celea mai strălucite din străinătate, — fiindcă le dă mâna — ca să-şi mai răcorească puţin sufletul, încărcat cu păcatele strigătoare la cer, la adresa naţiunii. Declaraţia d-lui Iuliu Maniu, prin care le divulgă faptele şi patriotismul adevărat, le-a întunecat vederea. Abea atunci a putut vedea ţara de ce regim, ciocoesco-samsaro-fanariot a fost dirijată (furată) până acum.

Bomba tristelor deficite, a răscolit instinctele de răzbunare, manifestate prin strângerea sprâncenelor şi scrâşnitul dinţilor. Dar ei au fost atât de circumspecţi de au putut observa că rămânerea lor în ţară, ar fi agravat neliniştea născută din revoltă; şi au plecat.

Crezând că-şi va uita ţara pe când se vor înapoia de trista amintire a celor 10 ani, în care ţara era nimic şi interesele lor totul. Credem că nu exagerăm. Că într'adevăr, un rechizitoriu al guvernelor satrape de până acum, ar scârbi şi pe cel mai bandit dintre bandiţi.

E fără putinţă să mai găseşti încă o ţară la fel batjocorită. Numai Roma, a mai fost jefuită până la desfigurare de către vandali, aşa cum a fost jefuită România de lipitorile împuţite de până acum.

Se mai întâmplă nereguli şi în alte ţări, — că doar oameni sunt — păcatele lor sunt însă fără pareche. Neruşinaţii însă nu se astâmpără! Vreau să astupe cu momeli şi vorbe sunătoare cangrena naţiunii întrată în putrefacţie răspândind miasmele morţei, de mirosul căreia, s'au scârbit depărtându-se.

Din staţiunile climaterico-balneare — cuiburi de infecţie şi risipă a banului furat — îşi mai aduc aminte făţarnicii boşoroji de biata ţară. Şi ca s'o consoleze îi avortează, din apa împuţită de putregaiul lor în care se lăfăesc, manifeste maimuţăreşti, pe cari le dau spre publicare în oficioasele lor.

După ce şi-au bătut joc de ţară atâta vreme, acum văzându-se la adăpost, cred de cuviinţă să o i-a pe calea declaraţiunilor amoroase. De data asta însă manifestele sun strigăte în pustiu. Ipocrizia şi neruşinarea calificată prin recidivă e evidentă! Ţara le zâmbeşte scrâşnind din dinţi cu pumnii încleştaţi. Iată de ce manifestele găunoase, ale opoziţiei făţarnice sunt ridicole.

Iosif Poenaru.

Note pe marginea unui manifest

După celebra retragere din parlament, moment însemnat şi demn, menit poate să înregistreze o dată pentru memoria celor ce vor studia istoria cronologică; urmă firesc şi un manifest, cu titluri şi suptitluri şi subliniate după gravitatea capitolului.

Mă urmăreşte un gând pe care fantezia cu toate eforturile plus spontancitate, nu poate să-l definească într'una din dimensiunile perceptibile: şi anume: Ce-ar zice un străin care dintr'un motiv oare care n'ar avea prea multe cunoştinţe, relatări etc. despre noi, şi care printr'o împrejurare ar tălmăci rândurile acestui manifest? In orice caz ar crede că la noi este o epocă de haos, care în univers ar avea corespondentă, desfacerea pământului din marea nebuloasă şi rătăcirea lui prin spaţiu. Avem pagini din diferitele revoluţii, momente în care ideile mari pornesc vertiginos spre ţinta lor, lăsând în urmă dezastre, de cataclisme, dar totuşi alături de bastionul în care s'au săvârşit ororile, se înlaţă în lumină sublimă, înfăptuiri noi, ritmuri noi, pe care viaţa omenească le cere, când oamenii greşesc cărările fireşti. La noi însă, după cele ce vei ceti, „cetitorule abstract" fără identitate, vei crede că deasupra întregii Românii Mari, de opt luni de zile, s'a eternizat Sodoma şi Gomora. şi că plouă cenuşe şi smoală fiartă, prin atmosferă plutesc hidos, capete de gadini spurcate, iar prin adâncurile pământului scurmă necurmat sobolii, şi jale şi strigăte de groază scot şi copii din pântecele mamei lor... Şi vei mai şti, că până acum opt luni, o binecuvântată stare de paradis, se întindea în cele patru zări ale acestei ţări, în al cărui pământ, făgăduinţa împlinise din prinos harurile sale nemăsurate, iar acei care păziau ca minunele să se săvârşească cât mai des, şi să potcovească în parte pe fiecare fiu al acestor meleaguri erau (şi se găsesc în toate documentele vremii) numiţi: clică (cu sens social), oligarhi (din punct de vedere politic), tâlhari-răufăcători (în accepţiune biblică-morală, iar oficial purtase titlul de paradă de „Partidul Naţional-Liberal". Uimit de aceste schimbări precipitate te vei întreba poate tot tu „cetitorule abstract" şi vei zice bine: Dar ce i-a apucat pe zăpăciţii aceia de poporeni, să-şi prade şi să-şi mănânce în felul acesta paradisul? Nu vei şti; — pentru că legenda mărului era ceva îndeobşte cunoscut de toţi cetăţenii, şi apoi mărul a fost un motiv de conflict, care a privit numai pierderea bunurilor împărăţiei cereşti; şi îndepărtând ipoteza aceasta neverosimilă, vei fi cuprins de multe bănueli, şi dacă spiritul D-tale te va încerca, vei pune mâna pe orice izvoare, şi vei constata că: Liberalii aceştia erau o societate (să-i zicem aşa) autosugestionată că, cu Provedinţa cot la cot, conduce destinele acestui popor. Sugestia prezistând multă vreme în capetela acestor oameni, a adus o puternică perturbaţie în unele idei despre orânduirea politică a statului. Astfel idei ca: Patrie libertate, constituţionalitate, legalism, parlamentarism, interese superioare ale neamului, etc., s'au învălmăşit în aşa fel; că a dat naştere unei mari dezorientări în conduita acestor oameni, şi un fapt concludent este chiar retragerea lor din unicul parlament al legalităţii, fapt care nu se poate în nici un caz explica prin lipsa lor de răbdare, pentru că i-am văzut sesiuni întregi fabricând legaslaţii dearândul legi, în parlamente ilegale.

Iar când un bun român va citi acele rânduri de ipocrizie prostească şi când va vedea cum se aruncă în spatele actualului guvern vina optanţilor, despre care toată lumea ştie că este rezultatul abilităţii politice de pungă, a răposatului Constantinescu. P. îl va svârli din mână cu un gest de nemăsurată scârbă şi-l va tămâia cu scuipat.

C. V.

Trei oameni.

In afară de dnii Iuliu Maniu şi Vaida-Voevod trei oameni sunt spaima partidului liberal.

Şi-anume: Virgil Madgearu, Mihai Popovici şi Ion Mihalache.

De fapta între oamenii de ieri cari au condus ţara şi cei de azi se dă pe tărâmul legislaţiei economice. *Căci orice s'ar zice, astăzi* economicul *precede* politicul.

Convinşi de acest adevăr, dnii Virgil Madgearu, Mihai Popovici şi Ion Mihalache au început cu zor schimbarea legilor economice *ale liberalilor — procreate din acel îngust „prin noi înşi-ne" — şi înlocuirea lor prin* legi noui, *mai conforme cu spiritul de largă pulsaţie al vremurilor actuale şi cu imperativul de fericire al ţării româneşti.*

Virgil Madgearu ne-a dat legea comercializării şi a minelor, *a purificat atmosfera dela C. F. R., Mihai Popovici a realizat împrumutul, a făcut rânduială în averea statului iar Ion Mihalache a pregătit şi pregăteşte cunoscutele legi agrare cari vor inviorà simţitor agricultura ţării noastre.*

Astfel criza economică — *avem depline nădejdi — va fi soluţionată aşa cum aşteptăm cu toţii şi aşa cum aşteaptă Ţara. Cei trei oameni, cari muncesc cu zor pentru fericirea acestei ţări merită toată recunoştinţa noastră.*

Tocmai de aceia am ţinut să-i relevăm în mod deosebit şi cu această ocazie. Pentrucă ei sunt pildă de sacrificiu şi muncă — care trebuie arătată tuturor.

Atât celor de-ai noştri cari dorim să-i încânte, cât şi duşmanilor partidului naţional-ţărănesc, cari se vaietă şi se tânguie.

Azi a trecut vremea trăgerilor pe sfori şi a vorbelor goale. Nimeni nu mai poate fi înşelat cu apă rece. Tot ce se cere sunt: fapte şi iar fapte.

De aceasta a dat dovadă deplină guvernul actual. Trinitatea Madgearu-Popovici-Mihalache, este desigur una din cele mai puternice verigi din lanţul celor cari au înfăptuit pozitiv CEVA pentru bunăstarea şi prosperarea ţării.

© BCUCluj

Ipocrizie europeană.

Se pare că războiul mondial — pată neagră în analele omenirii — pe lângă multe dezastre în viața materială a popoarelor, a cauzat mari sdruncinări și capitalului etico-uman răspândind între popoare miasmele ipocriziei deșănțate ne mai cunoscute până acum.

Intr'adevăr, nici când nu s'a putut observa mai flagrant, siretlicurile, minciuna, și dedesupturile cu cari manevrează în culise, fiecare popor, în credința unei eventuale glorii ce ar vrea să o repoarte, într'un viitor nu prea îndepărtat, neștiind asupra cui, când anume și pentru ce un suflu necurat și drăcesc stimulează popoarele la manevre — dăunătoare pacifismului — desfășurate în bezna tăinuirii. Se înșeală în credință aceia cari își închipuie că petelecele de hârtie, tratate, doldora de fraze sforăitoare au restabilit pe veci pacea între oameni, paralizând pentru totdeauna pornirile beligerante.

Războiul cel mare a fost pus pe roate nu numai de betege voințe omenești. — ci credem că a fost mai mult un imperativ categoric al unor necesități economice. Precum tot sufocarea economică i-a pus capăt.

Războul s'a încheiat prin izbânda unora și umilirea celorlalți. De aceia să nu se aștepte întronarea unui pacifism perpetu — până când ura din oameni e fără margini și dorința de răzbunare nețărmurită.

Numai considerente de ordin vital sunt capabile de a fixa întru câtva hangul, furia și longevitatea instinctelor animalice puse în acțiune.

In astfel de împrejurări ne pare apodictică și utopică credința în realizarea unui regim de perpetu pacifism între popoare.

Și iată de ce ne place să taxăm drept ipocrită comportațiunea popoa- în domeniul pacifismului.
relor din Europa, din ultimii 10 ani

Să nu se uite că războaiele nu sunt numai rezultantele minții maladive ale popoarelor, ci mai degrabă fenomene naturale și firești ale vieții colective.

Și credem, că chiar, impulsiunile acestea sădite de natură, sunt acelea cari stimulează popoarele la o politică de duplicitate. Pe deoparte ca să fie la modă, strigă cât le ia gura pace, pace, pacifism, dar în ascuns se înarmează până în dinți ca nici odată.

Fățărnicia de multe ori e dusă la extrem. Se înființează tribunale internaționale sub diferite numiri cari de cari mai pompoase, având sfânta menire de a aplana conflicte, cari altfel ar duce la încrucișări de spade.

Se ridică steaguri kellogiene pe frontispicii cu literele păcii, la cari aderă toate națiunile, dar pe sub mână se înarmează din greu. De ce? Credem fără pereche în istorie, stilul mare în care se desfășoară propaganda de reducere a armamentului și a armatei. Și totuși azi se fabrică și se cheltuește mai mult cu armata ca ori când. Spre a ne convinge e suficient să cercetăm. cheltuielile armatei inserate în bugetele diferitelor țări.

Cifrele ne va desvălui misterul, și vom vedea că nu există țară care să nu-și fi îndoit sau împătrit cheltuielile ce le avea cu armata dinainte de război.

Lăpădând masca, vom înțelege că atmosfera ce plutește deasupra Europei de zece ani încoace, transpiră orce mirodenii numai pacifism nu.

Puțin miros de trupuri despicate de obuze nemiloase, plus o crasă dorință împinsă până la sălbătăcie, de a revanșa — iată atmosfera Europei. Nu sentimente de pacifism dumnezeesc stăpânește mentalitatea actualei generații europene trecute prin fiorii morții — ei instincte murdare de răzbunare animalică.

Iată adevărata aramă a pacifismului european dechizat.

Potopul de foc ce a căzut deasupra Europei nu de mult, în loc să o cumințească, mai rău a îndrăcit-o.

Credem că nici suspinul văduvelor și orfanilor, după cei cari — pentru țară și pentru ambițiile celor sus puși dornici de glorie — s'au rupt de ai lor pentru a se da pradă corbilor, nu vor putea pune stavilă unei noi încercări.

Europa pe lângă toate propagandele anti-războinice, îți face mai degrabă impresia unui vulcan domolit. In craterul căruia se aud însă aglomerându-se forțe nevăzute, cari așteaptă expansiunea.

Statele Europei au presimțiri funebre și de aceia se înarmează, în secret însă, căci, groaza ce le-o strecoară în suflete imaginea viitorului războiu, îi împiedecă să dea pe față.

Alsacia și Lorena de o parte, de altă parte frumosul Ardeal sunt punctele nevralgice, pentru cari se vor formula revendicări. De dragul lor se istovesc puteri în fabrici de munții se îngârbovesc chimiști în laboratoare.

Pregătirea cu tot ce e mai eficient în domeniul distrugerii, iată mitul Europei, nu întronarea pacifsmului perpetu pe care-l trâmbiță.

Iată dece comportațiunea Europenilor din ultimul timp n'o putem taxa mai mult decât o crasă ipocrizie calificată. Noi să nu cădem însă în delir și să dulmecăm pe laurii idealului împlinit în sunetele armonioase ale pacifismului cântat de ipocriți.

Să fim atenți, și tari, mai tari ca ori când să fim, nu de dragul zarvei ci a păcii.

I. P.

Vezuviul oriental.

Au trecut abia zece ani dela războiul cel mare, care va rămânea ca o pată în istoria civilizației și orizonturile se întunecă din nou, amenințând cu furtună. Se pare că ideia de pace, împrăștiată prin sigilate tratate diplomatice, e în secolul nosru o idee declarată utopică, în situția de a nu mai putea fi pusă în coordonanță cu tendințele politico-economice ale națiunilor.

Pusesem speranțe mari în anul 1919, anul în care se părea că fusese un examen al conștiințelor și care anunța o epocă de pace fecundă, în care să se refacă sbuciumul sufletesc al popoarelor, îndobitocite în tranșeele betonate; să se refacă miile de gospodării sătești distrune și mulțimea orașelor, trecute prin focul necruțător al oțelului, în spatele căruia, asemenea unei parodii, rânjea „Kultur"-a germană, înarmată. Și speranța creștea și mai mare și mai temeinică atunci când din inițiativa practică a americanului Willson, se crease suprastatul dela Geneva, în postura de inger al păcii, căutând fel și chip să găsească forța miraculoasă, necesară coeziunei pacifiste dintre națiuni, sleite în cel mai vehement și mai barbar război înregistrat de pana istoriei.

Astăzi speranța de pace îndelungată se spulberă pe 'ncetul întărită de realitatea faptelor. Se pare că în timp de zece ani unele popoare s'au vindecat complect și uitând trecutul se aventurează iarăși pe panta războiului care se dovedește astfel ca un instinct ce nu poate fi smuls din structura eului nostru.

Intr'adevăr suntem în preajma unui conflict armat ce pare de neînlăturat între două formidabile popoare: între 170 milioane Ruși și 300 milioane Chinezi. Telegramele oficiale ce ne sosesc sunt anemice. Dar o înțelegere temeinică a problemei și un larg spirit de intuiție ne va arăta că acest conflict nu poate fi declarat banal și nici nu poate rămânea neobservat de oficialitatea din palatul Sturza.

Cauzele noului conflict sunt de mai mare importanță decât moartea unui arhiduce oarecare, în numele căruia cavalerii Spadasini ai anului 1914 sau angajat într'un duel apocaliptic. Actualmente lângă hotarele Manciuriei se caută să se rezolve probleme și concepții de viață nouă, capabile, dacă ele s'ar realiza, de cele mai radicale schimbări, nu atât în domeniul fruntarilor, ci în acela al așezămintelor sociale moderne, al economiei politice al producției și al repartizărei acesteia. Rusia pedeoparte e țara comunismului integral iar China țara unde tradiția e ridicată la rangul de drept consuetudinar și unde comunismul pare o aberație.

O eventuală victorie a Rusiei iar pregăti acesteia calea spre Marea Galbenă și spre India iar o problematică înfrângere a ei ar pune în mișcare Japonia ai cărei ochi vigilenți urmăresc cu atenție evenimentele. Dar toate faptele ce se petrec acolo sunt a se sparge în capul Angliei, al cărui Imperiu colonial pârâie și care e o cauză profundă a nemulțumirilor de cari nu e streină nici Casa Albă a Democrației americane.

E adevărat că eevnimentele se petrec departe dar distanța azi nu mai contează.

Vremea miopiei noastre diplomatice credem că a trecut. De aceea trebue să urmărim cu deosebită atenție faptele ce se desfășoară în extremul orient, cu atât mai vârtos cu cât unul din marele state beligerante se găsește în imediata noastră vecinătate iar în caz de pericol, forțe occulte, în intervale cadențate, vor căuta să ne amintească mereu că *„România e o santinelă,* un pion al capitalismului contra haosului rusesc". Ori care ar fi starea vecinilor noștri va trebui să recunoaștem că bolșevismul nu e o forță de disprețuit.

De aceea urmărind evenimentele, guvernul poporului, guvernul Maniu, trebuie cu prudență să înlăture ori ce tentative de aventură la cari am putea fi împinși fără voia noastră și cari ne-ar putea costa irosirea speranțelor milenare, înfăptuite acum zece ani, prin cumplită vărsare de sânge și prin momente de grea cumpănă a existenței noastre naționale.

Drăușan Corneliu.

Un oaspe plăcut în România.

Cu multă plăcere anunțăm venirea în țară a d-lui prof. univ. și publicist: Scotus Viator. Distinsul profesor e într'o călătorie de studii, cu care ocazie va trece și prin România.

Marți vom avea fericirea să-l avem la Cluj în mijlocul nostru.

Spicuind presa

(at) Cetim cu multă pasiune ziarele și îndeosebi pe acele care sunt scrise din convingere.

Evident că dintre aceste ne interesează mult și cele ale opoziției. Nu mai puțin cele scrise în limbi streine, care de obiceiu sunt și streine de ceeace se petrece între granițele acestei țări născută din suferințe milenare.

Zilele trecute am cetit între altele și oficiosul partidului maghiar dela Arad ziarul: „Aradi Magyar Ujság" care studiind deaproape ziarul nostru ne aduce o „gravă" învinuire! Ne acuză că părerile noastre nu cadrează cu părerile dumnealor.

Nostim de tot. Par'că programul tineretului național-țărănist, ar fi fost redactat la Budapesta și impus nouă ca unui partid maghiar din țările întregite cu teritorii din fosta Ungarie. Să creadă oare ungurii că noi avem alt program înafară de ceeace ne dictează sufletul nostru tinăr și nepătat? Nu ne vine să credem. Pentru aceasta ne miră mult capul de acuză, absolut gratuit, ce ne aduce oficiosul maghiar dela Arad. Acuza confratelui în cerneală și hârtie dela Arad ne măgulește căci prin articolele, ce ne dedică nu face altceva, decât să ratifice gândul nostru curat: apărători îndârgiți ai pământului, ai graiului și prosperității românești. Dealtfel noi suntem ferm convinși că ziarul maghiar din chestiune, nu s'a gândit un singur moment ca acest organ oficial al tineretului național-țărănist și mai presus de toate român, să se gândească cu mintea lui Bethlen fie de dincolo fie de dincoace. Ne vine să credem că acuzându-ne de român intrasingenți, n'a avut nici o altă intenție decât, să facă un sport gazetăresc.

Dați înainte deci!!

*

In același timp am primit o altă „lovitură" dela ziarul liberal din Chișinăul Basarabiei: „Dreptatea". Acolo ziarul nostru este — vorba vine — acuzat că a reprodus texte din vorbirile chemăriștilor, unde se spunea că în țara noastră s'a furat!! De fapt dacă stai și te gândești bine că ce mare neadevăr s'a afirmat prin aceste, stai să încremenești. Să spui că s'a furat gândindu-te la sfântul Tancred și la „național liberalizarea" din ultimii zece ani, e o mare nedreptate. Credem că „Dreptatea" liberală nu e în clar cu noțiunile. Noi sub cuvântul de a fura înțelegem sustragerea avutului țării de exemplu în favorul unui ins. Și dacă și dânșii aceasta înțeleg sub cuvântul furt, atunci noi retractăm!?! N'a furat nimeni! nici chiar sfântul Tandcred. Doamne păzește! N'a furat, a jefuit ca'n în codru.

Scrisori dela Redacție.

Rubrică permanentă condusă de redactorul nostru special Tutankamen.

D. Gh. Judecătoru, com. Ardeleni. Ți-am spus deja odată că „Justiția" e legată la ochi. Știu dragul meu, căci am fost eu cu unul la alegeri. Aveam instrucții precise dela centrul partidului nostru, ca nu cumva să se facă, fie chiar și numai din bravură, vre-o denaturare a rezultatului voturilor. Indeosebi dacă vre-un președinte fanatic pentru ideologia partidului nostru ar vroi să dea puțin cu degetul... pe un capăt al cumpănei „justiției" înspre favorul nostru, atunci să se refuze cu cea mai mare energie acea inmixtiune. Eu la alegeri mi-am nimerit judecătorul!! Fanatic... dar al oamenilor de ieri... se închipuia că e Jeantehaș și că va conduce alegerile cum va vroi el; până bine 'nțeles au luat o altă întorsătură lucrurile, derutându-l dela planurile lui dictatoriale. Azi sub regimul juridic al nostru, acest om și-a făcut rost de avansare? Tari mai pot fi unii oameni pe piață. Ori alții să fie slabi? E inutil „Justiția" nu vede bine nici cu ochelari.

D. Ermolae Deșteptu, com. Săvezi. Fă și D-ta ca fostul ministru C. Banu, care deși liberal, nu prea era optimist cu bacalaureatul, și și-a trimis copilul să facă bacalaureat la Oradia.

Ei D-ta nu știi că atunci când se făcea o lege liberală, se lăsa câte o portiță de scăpare celor protejați, ca de ex. să studiezi în vechiul regat și să faci bacalaureat în Ardeal. Vezi de aia sunt bune legile bine studiate căci atunci mai e timp și pentru asemenea încurajare... „en famille". Nici nu știi câte odată ce bine îți poate aduce câte o provincie dezrobită.

D. Costică Preotescu, com. Epocani. Papa dela Roma? e Papa dela Roma! atât! A! cu infailibilitatea? Da. Uite. Atunci când vorbește dela „catedră" adică în calitate de suprem șef al bisericei, atunci nu poate greși. Cine Grigoraș? Da și el vrea să devină „Papă". Și de fapt ce drăcuț ar suna: „Papa Grigoraș dela Epoca!" O fi el n'o fi papă, dar ca infalibil se impune. Noroc că nu — suntem spericioși dela fire așa că infalibilul Grigoraș, dictatorul Epocei mai mult ne distrează, decât ne îngrijorează.

Către cetitorii mei. Pasagiul destinat acestui locșor l'am pierdut, mirându-mă de prostia banditescului produs de tipar clujan „Chinuința".

Dl Augustin Stoica fost colonel, Jilava. Asta ne-o făcuși lată. Biată țară după ce a fost torturată atâta timp de regimuri forțate timp de zece ani, mai avea nevoe și de acest final comic aranjat de Domnia Ta. Dealtfel cine știe poate ai făcut un serviciu real țării, căci fără farsa D-tale epoca de zece ani din urmă ar fi trecut în istorie sub titlul de: „tragedia postbelică a României". Cu comedia D-tale însă acest capitol nu poate fi păstrat în istorie cu un nume mai bun decât: „tragicomedia postbelică". Dle Dictator! Să trăești întru mulți ani... la Jilava.

Dl Ministru Comunicații, București. In locul biletelor gratuite cl. I pe C. F. R. suprimate Tutankamen vă roagă să binevoiți a-i acorda un gratis d-lui Gabonás Vaszi zis și „O sfadă". Fiind o recoltă bună, nici nu vă închipuiți Domnule Ministru ce afacere bună ar face pentru el. Și apoi ce fain s'ar desvolta apoi și „Chinuința" cucului.

Redactor responsabil:
Dr. A. T. MUREȘAN

Tipografia Națională S. A., Cluj, Str. Regina Maria No. 36.

© BCUCluj